

Πρώτη Συνάντηση Δικτύου Υποστήριξης Φιλαναγνωσίας

Δρ Άννα Κουππάνου
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
Συντονίστρια Δικτύου
Υποστήριξης της Φιλαναγνωσίας

kouppanou.a@cyearn.pi.ac.cy
22402306

Οκτώβριος 2024,
08:00-13:00

1

Πρώτη Συνάντηση Δικτύου Υποστήριξης Φιλαναγνωσίας

8:00 – 8:30	Εγγραφές
8:30 – 9:00	Γνωριμία με το Δίκτυο
9:00 – 10:00	Πώς σχεδιάζω δράσεις φιλαναγνωσίας; • Άξονες Αποτελεσματικότητας
10:00 – 11:00	Πώς σχεδιάζω δράσεις φιλαναγνωσίας; • Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού
11:00 – 11:30	Διάλειμμα
11:30 – 13:00	Ανεξάρτητη Ανάγνωση: • Τι είναι; • Ο ρόλος της/του εκπαιδευτικού • Πώς την ενισχύω; Γιατί; • Ο ρόλος των παιδιών

2

Τι θέλουμε από το Δίκτυο;

- Να δημιουργήσουμε ένα Δίκτυο από εκπαιδευτικούς που γνωρίζουν, αγαπούν και ενδιαφέρονται για τα βιβλία, ώστε να μεταδώσουν αυτή την αγάπη στα παιδιά, αλλά και στο σχολείο γενικότερα – *Reading Teachers*

3

‘Reading Teachers’ Οι Εκπαιδευτικοί

4

‘Reading Teachers’

Οι Εκπαιδευτικοί

- Πρότυπο Αναγνώστη/Αναγνώστριας
- Γνώση Παιδικής Λογοτεχνίας
- Στάσεις προς παιδιά-αναγνώστες/αναγνώστριες
- Η αυτοπεποίθηση και η κατάλληλη αξιοποίηση αυτής της λογοτεχνίας στην τάξη
- Εκπαιδευτικοί με ταυτότητα αναγνώστη/αναγνώστριας: Σχέσεις αναγνωστών/αναγνωστριών μεταξύ και πέραν του σχολείου (σ. 5)

Cremin, Teresa (2019). Teachers’ knowledge of children’s literature: the cornerstone of reading for pleasure. Scottish Book Trust.

5

‘Reading Teachers’

Οι Εκπαιδευτικοί

- Που παρουσιάζουν τον εαυτό τους στην τάξη ως φίλοι-αναγνώστες/αναγνώστριες στην κοινότητα της τάξης
- Που μιλούν για τις δικές τους αναγνωστικές πρακτικές, συνήθειες, ιστορίες και προτιμήσεις
- “RTs: teachers who read and readers who teach” (Commeyras et al., 2003).
- Δημιουργούν μεταγνωστικές ευκαιρίες για να αναπτύξουν τα παιδιά τον εαυτό τους ως αναγνώστες και αναγνώστριες

Teresa Cremin, Marilyn Mottram, Fiona Collins, Sacha Powell and Kimberly Safford, 2009, Teachers as readers: building communities of readers, pp. 11-19, Literacy Volume 43 Number 1 April 2009.

6

Reading Teachers' **Οι Εκπαιδευτικοί**

Kathy Short (2019)

‘η κοινωνική ευθύνη που χρειάζεται να εξασκείται από όσους δημιουργούν, διδάσκουν και διαβάζουν την παγκόσμια παιδική λογοτεχνία’.

Short, K.G. (2019). The dangers of reading globally. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature* 57(2), 1-11.

Panaou, P. (2021). Engaging the Social Imagination in the College Classroom Through Radiant Readings of Global Picturebooks. *Journal of Literary Education*, (4), 154-173. <https://doi.org/10.7203/JLE.4.21027>

7

'Reading Teachers' **Προβλήματα**

- Υπερβολική χρήση αποσπασμάτων (King, 2001; Powling et al., 2005)
- Απουσία αλληλεπίδρασης με νόημα στην κοινή ανάγνωση (Burns and Myhill, 2004)
- Περιορισμένες ευκαιρίες για απόλαυση λογοτεχνικών κειμένων (Fisher, 2005; Gamble, 2007)
- Η διδασκαλία κειμένων με σκοπό να καλύψουμε στόχους, χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη την αναγνωστική απόλαυση (Cremin et al., 2008a)
- Περιορισμένη μεγαλόφωνη ανάγνωση από εκπαιδευτικό
- Περιορισμένη γνώση παιδικής λογοτεχνίας

Teresa Cremin, Marilyn Mottram, Fiona Collins, Sacha Powell and Kimberly Safford, 2009, *Teachers as readers: building communities of readers*, pp. 11-19, *Literacy Volume 43 Number 1 April 2009*.

8

9

Τι θέλουμε από το Δίκτυο;

Να συνεργαστούμε
στηριζόμενοι/στηριζόμενες στις
δυνατότητες, τις ανάγκες, τα
ενδιαφέροντά μας, αλλά και σε αυτά της
τάξης και του σχολείου μας

Να δημιουργηθεί μια κοινότητα
εκπαιδευτικών/εμπυκτωτών
φιλιαναγνωσίας που θα συνεχίσει να
μεγαλώνει

10

Τι θέλουμε από το Δίκτυο;

Να οργανώσουμε δράσεις και προγράμματα
φιλιαναγνωσίας σύμφωνα με το δικό μας
συγκεκριμένο

- Να διαγνώσουμε τις ανάγκες μας
- Να θέσουμε στόχους
- Να σχεδιάσουμε δράσεις
- Να μάθουμε μέσω της διαδικασίας για καινούρια θέματα,
προσεγγίσεις και γενικά για την παιδική λογοτεχνία
- Να ανταλλάξουμε ιδέες και πρακτικές

Να προχωρήσουμε σε διάφορους καινούριους
δρόμους, όπως μααραθώνιους ανάγνωσης, Χάρισε
ένα βιβλίο, εκδόσεις, εκδηλώσεις, κλ.π., και

**Το Συνέδριο Φιλαναγνωσίας, Τετάρτη, 5
Φεβρουαρίου, 2025**

Κουλτούρα φιλαναγνωσίας στην
τάξη και το σχολείο

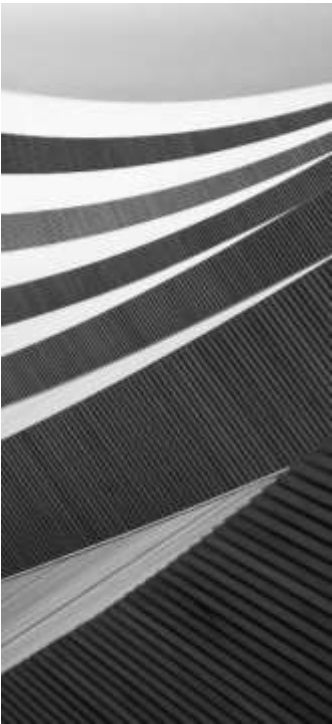
Φιλαναγνωσία, Διδακτική της
Λογοτεχνίας και Δημιουργική Γραφή

Φιλαναγνωσία και Αξιοποίηση
Τεχνολογιών

Φιλαναγνωσία, Διαθεματικότητα,
Διακαλλιτεχνικότητα

11

Τι θέλουμε από το Δίκτυο;

Να ενισχύσουμε την ανεξάρτητη ανάγνωση
των παιδιών

Να αυξήσουμε τον αναγνωστικό όγκο των
παιδιών

Να βοηθήσουμε τα παιδιά να εμπλουτίσουν
τις αναγνωστικές τους ταυτότητες

12

Πώς προχωρούμε;

- Με δια ζώσης συναντήσεις (αρχή, μέση της χρονιάς και τέλος)
- Με διαδικτυακές συναντήσεις (μέχρι και 2 ώρες), όπου θα γίνεται κυρίως ανταλλαγή πρακτικών
- Με ανάρτηση, μοίρασμα υλικού και ανταλλαγή ιδεών μέσω email και Teams
- Με συνεργασίες μεταξύ μας (σε επίπεδο εκπαιδευτικών, σχολείων, οργανισμών, ειδικών, κ.ά.)
- Με την ιστοσελίδα του Δικτύου:
- https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=3569&Itemid=517&lang=el

13

www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=3569&Itemid=517&lang=el

14

Παραδοτέα

- Σχέδιο δράσης
- Έντυπο δράσης
- Παρουσίαση Δράσεων και Πρακτικών στις Συναντήσεις μας
- Συνέδριο Δικτύου

15

Όνομα εκπαιδευτικού:.....
Στοιχεία επικοινωνίας: email: τηλ.:
Σχολείο:
Στοιχεία επικοινωνίας: email: τηλ.:
Τίτλος Δράσης
.....
Στόχος που εξυπηρετείται / Ερώτημα που απαντάται / Άξονας αποτελεσματικότητας προγράμματος φιλαναγνωσίας με τον οποίο συνδέεται η δράση
Π.χ. Πώς εμπλέκω τους γονείς σε δράσεις φιλαναγνωσίας; Ή Άξονας – Ορατότητα Κουκτούρας Φιλαναγνωσίας στο σχολείο
Περιγραφή Δράσης
Φωτογραφικό ή άλλο υλικό, π.χ. σύνδεσμοι, QR Codes, κ.λπ

16

Πώς προχωρούμε;

Reading Connects / Lifelong Readers

Στάδια:

1. Σχηματισμός ομάδας πρωτοβουλίας
2. Διασφάλιση συμμετοχής όλου του προσωπικού
3. Ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση προσωπικού
4. Διερεύνηση υφιστάμενων αναγκών
5. Καθορισμός στόχων για προώθηση φιλιαναγνωσίας
6. Καταρτισμός & εφαρμογή πλάνου-σχεδίου δράσης
7. Συντρέχουσα και τελική αξιολόγηση σχεδίου δράσης

(Cardet, 2009, 10-15)

Cardet, Δέση 2009-10, Τίτλος έργου: «ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ;» Έρευνα για τα αναγνωστικά κίνητρα, στάσεις, συνήθειες και συμπεριφορές των μαθητών του δημοτικού σχολείου και ανάπτυξη προγράμματος για προώθηση της φιλιαναγνωσίας, Κωδικός έργου: Ανθρωπιστικές /Παιδί?0311 (ΒΙΕ)/21

17

2014, Centre for Literacy in Primary Education Power of Reading

1. Ήθος του σχολείου: Είμαστε ένα σχολείο που διαβάζει
2. Κείμενα υψηλής ποιότητας με βάθος και ενδιαφέρον, χαρακτήρα, εικονογράφηση, λεξιλόγιο, δομή, θέμα
3. Ένα πρόγραμμα μεγάλων ανάγνωστων
4. Εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν την παιδική λογοτεχνία
5. Δημιουργία κοινότητας αναγνωστών με ευκαιρίες να μοιραστούν ανταποκρίσεις και γνώμες
6. Σχεδιασμός και χρόνος για κουβέντα για τα βιβλία, για ιστορίες
7. Κατανοώντας τη σημασία της εικονογράφησης τόσο για τη δημιουργία όσο και για την ανταπόκριση σε ένα κείμενο
8. Χρησιμοποίηση τεχνικών θεατρικής αγωγής για την κατανόηση και πρόσβαση σε κείμενα
9. Συνεργασία με συγγραφείς και συγγραφείς/εικονογράφους για κατανόηση της διαδικασίας δημιουργίας βιβλίου
10. Αξιοποίηση της λογοτεχνίας πέρα από το γλωσσικό μάθημα

18

Άξονες επιτυχίας

- 1. Κουλτούρα του σχολείου
- 2. Καλά βιβλία παιδικής λογοτεχνίας
- 3. Εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν την παιδική λογοτεχνία
- 4. Μεγαλόφωνη ανάγνωση
- 5. Κοινότητα αναγνωστών
- 6. Χρόνος για τα βιβλία
- 7. Χώρος για τα βιβλία
- 8. Πολυτροπικότητα του βιβλίου
- 9. Διδακτική της λογοτεχνίας
- 10. Δια-καλλιτεχνικές συνδέσεις (θεατρική αγωγή, εικαστική αγωγή, αφηγηματική τέχνη)
- 11. Συνεργασία με συγγραφείς και συγγραφείς/εικονογράφους/εκδότες/βιβλιοπώλες για κατανόηση της διαδικασίας δημιουργίας βιβλίου
- 12. Αξιοποίηση της λογοτεχνίας πέρα από το γλωσσικό μάθημα

19

Πρώτη Συνάντηση Δικτύου Φιλαναγνωσίας

- Ποιος/Ποια είμαι;
- Τι είναι η φιλαναγνωσία για σένα;
- Πες μια δράση φιλαναγνωσίας;
- Ποιο στόχο εξυπηρετεί;

20

Πρώτη Συνάντηση Δικτύου Φιλαναγνωσίας

- Τι είναι τελικά η φιλαναγνωσία;
- Στόχος;
- Γιατί;

21

Το 'γιατί' της φιλαναγνωσίας;

22

Προσωπική Διάσταση Γνωστική ανάπτυξη

- Δόμηση του νοήματος
- Δημιουργία συνδέσεων με τον εαυτό μας, με άλλα βιβλία, και μεταξύ του βιβλίου και του κόσμου
- Γέμισμα των κενών, σύνδεση νοημάτων
- Αισθητική ανάγνωση (aesthetic) Vs Διερευνητική ανάγνωση (effferent)

Louise M. Rosenblatt, (1994). The Reader, the Text, the Poem:
The Transactional Theory of the Literary Work

- Κριτική σκέψη

23

Προσωπική Διάσταση Γνωστική ανάπτυξη - Δομές

- Διεργασίες
 - Αιτία – Αποτέλεσμα
 - Κίνητρο των χαρακτήρων
 - Αλληλουχία των γεγονότων
 - Τόπος – χρόνος – πρόσωπα - γιατί
 - Το διάστημα προσοχής
 - Δημιουργική ανταπόκριση
 - Κριτική ανάγνωση της ιστορίας

24

Προσωπική Διάσταση Γλωσσική ανάπτυξη

- Κατάκτηση της γλώσσας
- Εμπλουτισμός λεξιλογίου
- Κατανόηση και δημιουργία προτάσεων με πιο πολύπλοκη συντακτική δομή
- Ευαισθησία στον ήχο της γλώσσας
- Αναγνώριση της ανατρεπτικότητας της γλώσσας
- Αναγνώριση της δομής των ιστοριών

25

Προσωπική Διάσταση Συναισθηματική Ανάπτυξη

- Ενσυναίσθηση
- Αν ήμουν εγώ... Πολλαπλές προοπτικές...
- Εκφράζω τις σκέψεις μου
- Πώς χειρίζομαι ένα πρόβλημα
- Γνωρίζω εμένα
- Γνωρίζω τους άλλους
- Γνωρίζω τον κόσμο

26

Προσωπική Διάσταση Συναισθηματική Ανάπτυξη

«Μόλις ένα βρέφος καθίσει στα πόδια του
γονιού ή κηδεμόνα του, μαθαίνει να συνδέει τη
δραστηριότητα της ανάγνωσης με το
συναίσθημα της αγάπης.» (σ. 82)

*Maryanne Wolf, 2008,
Proust and the Squid*

27

<http://www.dyslexia.ie/wp-content/uploads/2011/01/Reading-together.jpg>

<https://www.rd.com/advice/parenting/reading-to-kids/>

28

Κοινωνικές Διαστάσεις της Ανάγνωσης

- Η αφηγηματική φαντασία
- Η ερμηνευτική ανάγνωση
 - Σύνδεση με τον εαυτό, προϋπάρχουσα γνώση, κοινωνικό πλαίσιο
- Η κριτική ανάγνωση
 - Σχέση: Εαυτός / Άλλος – Ταυτότητα
 - Θέματα ιδεολογίας, εξουσίας και δύναμης: A / B
- Η ακτινοβόλα ανάγνωση
 - Kelly Wissman (2019) 'τα παιδιά διαβάζουν ακτινοβόλα: με τρόπους δηλαδή που τα παίρνουν έξω από τον εαυτό τους, τις δικές τους πραγματικότητες και προοπτικές, «όπως οι ακτίνες που απομακρύνονται από τον ήλιο, για να αναζητήσουν εναλλακτικές προοπτικές, νέες κατευθύνσεις και μοναδικά μονοπάτια' (σ. 16)

Wissman, K.K. (2019). Reading radiantly: Embracing the power of picturebooks to cultivate the social imagination. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature* 57(1), 14-25.

29

Κοινωνικές Διαστάσεις της Ανάγνωσης

- Η κοινωνική φαντασία
 - Kelly Wissman: κοινωνική φαντασία: η ικανότητα της αναγνώστριας να φανταστεί 'τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις εμπειρίες των άλλων' και να 'δημιουργήσει απεικονίσεις του πώς πρέπει να είναι κάτι και τι θα μπορούσε να υπάρξει' (σ. 15).
- Η κοινωνική δράση των παιδιών

Short, K.G. (2012). Children's agency for taking action. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature* 50(4), 41-50.

Panaou, P. (2021). Engaging the Social Imagination in the College Classroom Through Radiant Readings of Global Picturebooks. *Journal of Literary Education*, (4), 154-173. <https://doi.org/10.7203/JLE.4.21027>

30

**Το γιατί της φιλαναγνωσίας;
Κοινωνική διάσταση**

- Οικονομικές και Κοινωνικές Ανισότητες
- Πολιτισμικό κεφάλαιο (Bourdieu & Passeron, 1990)
- Ανάγνωση: αναπτύσσει τη γλωσσική ικανότητα και γενικότερα τη γνώση περισσότερο από άλλες πολιτισμικές δραστηριότητες (Sullivan, 2002, 2007)
- Η αναγνωστική κουλτούρα του σπιτιού είναι σημαντική για τις πρώτες γνωστικές επιδόσεις του παιδιού (Byford et al., 2012)
- Έρευνες έχουν δείξει ότι τα βιβλία στο σπίτι και η αναγνωστική συμπεριφορά των παιδιών εξηγεί διαφοροποιήσεις στις επιδόσεις των παιδιών (De Graaf et al., 2000; Sullivan, 2001; Cheung & Andersen 2003; Georg, 2004; Jaeger, 2011).

Alice Sullivan and Matt Brown (2015), Reading for pleasure and progress in vocabulary and mathematics, *British Educational Research Journal*, Vol. 41, No. 6, December 2015, pp. 971–991

31

**Το γιατί της φιλαναγνωσίας;
Κοινωνική διάσταση**

- Τα παιδιά που απολαμβάνουν το διάβασμα πολύ είναι τρεις φορές πιθανότερο να διαβάζουν καλύτερα από το επίπεδο που αναμένεται για την ηλικία τους.

Children's and Young People's Reading in 2015, National Literacy Trust, 2016

- Παιδιά που διαβάζουν συχνά στην ηλικία των δέκα έχουν καλύτερα αποτελέσματα από τα συνομήλικα τους παιδιά σε εξετάσεις ορθογραφίας, λεξιλογίου – ακόμη και σε εξετάσεις μαθηματικών στην ηλικία των δεκαέξι.

Alice Sullivan and Matt Brown (2015), Reading for pleasure and progress in vocabulary and mathematics, *British Educational Research Journal*, Vol. 41, No. 6, December 2015, pp. 971–991

Reading for Pleasure: A research overview, National Literacy Trust, 2006
Building an Outstanding Reading School, 2017, Six strategies to make reading for pleasure work in your school, Oxford School Improvement,

32

Το γιατί της φιλιαναγνωσίας; Κοινωνική διάσταση

- Πιο συγκεκριμένα: 'Η ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας μπορεί να είναι πιο σημαντική για την εκπαιδευτική επιτυχία του παιδιού από το κοινωνικό-οικονομικό υπόβαθρο της οικογένειας'.

Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) 2005

- Περαιτέρω οφέλη:
 - Επιτυχία στους αναγνωστικούς στόχους
 - Καλύτερη κατανόηση κειμένου
 - Κατανόηση άλλων πολιτισμών, ακόμα και της ανθρώπινης φύσης, αργότερα στη ζωή του παιδιού.

Reading for Pleasure: A research overview, National Literacy Trust, 2006
Building an Outstanding Reading School, 2017, Six strategies to make reading for pleasure work in your school, Oxford School Improvement,

33

Το γιατί της φιλιαναγνωσίας; Κοινωνική διάσταση

- Τα παιδιά που απολαμβάνουν το διάβασμα έχουν καλύτερες αναγνωστικές επιδόσεις
- Μια μελέτη που διεξήχθη από τους Guthrie, Schafer και Huang (2001) αποκάλυψε ότι οι μαθητές με υψηλό αναγνωστικό ενδιαφέρον και ενασχόληση (reading engagement) αλλά χαμηλότερη εκπαίδευση και εισόδημα γονέων είχαν υψηλότερες επιδόσεις στην ανάγνωση από τα παιδιά με χαμηλότερη ενασχόληση με την ανάγνωση και το ίδιο υπόβαθρο. Αυτή η έρευνα προτείνει ότι η αναγνωστική ενασχόληση των παιδιών είναι πιο σημαντική από το οικογενειακό τους υπόβαθρο.
- Guthrie, J.T., Schafer, W.D., & Huang, C. (2001). Benefits of opportunity to read and balanced instruction on the NAEP. *Journal of Educational Research*, 94(3), 145–162.

34

Το γιατί της φιλιαναγνωσίας; Κοινωνική διάσταση Τι συμβαίνει με τα παιδιά;

- Μεγάλες διαφορές
- Κουλτούρα ανάγνωσης σπιτιού
- Διαφορετικές αναγνωστικές εμπειρίες
- Φύλο
 - Θεωρείται ότι τα κορίτσια αγαπούν το διάβασμα και διαβάζουν περισσότερο
 - Αλλά και πάλι...
 - Δεν είναι ομοιογενείς ομάδες...
 - Είναι ξεχωριστά άτομα...

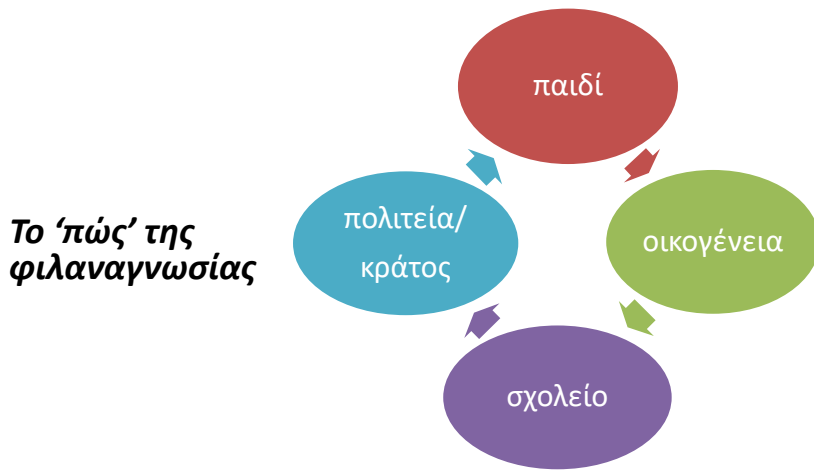
35

Το γιατί της φιλιαναγνωσίας; Κοινωνική διάσταση Αγόρια

- Αγόρια από χαμηλά κοινωνικο-οικονομικά στρώματα διαβάζουν λιγότερο από οποιαδήποτε άλλη ομάδα παιδιών/νέων ατόμων
- Οι πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών για τα αγόρια-μη-αναγνώστες επηρεάζουν τις επιδόσεις των παιδιών και βασίζονται γενικότερα στις πεποιθήσεις τους για τις επιδόσεις των παιδιών, την εθνικότητα και την κοινωνική τάξη.

Hempel-Jorgensen, Amelia; Cremin, Teresa; Harris, Diane and Chamberlain, Liz (2017). Understanding boys (dis)engagement with reading for pleasure: Project findings. The Open University, Milton Keynes, UK.

36

37

Το 'πώς' της φιλαναγνωσίας

- Συνεχόμενη
- Συστηματική
- Συνδυασμένη καθοδηγητική παρέμβαση όλων των φορέων που εμπλέκονται στην διαπαιδαγώγηση των παιδιών και ιδιαίτερα της οικογένειας και του σχολείου (Αγγελοπούλου, 1994: 46)
- Ξεκάθαρους Στόχους – Ανεξάρτητη Ανάγνωση

38

2014, Centre for Literacy in Primary Education Power of Reading

1. Ήθος του σχολείου: Είμαστε ένα σχολείο που διαβάζει
2. Κείμενα υψηλής ποιότητας με βάθος και ενδιαφέρον, χαρακτήρα, εικονογράφηση, λεξιλόγιο, δομή, θέμα
3. Ένα πρόγραμμα μεγαλόφωνης ανάγνωσης
4. Εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν την παιδική λογοτεχνία
5. Δημιουργία κοινότητας αναγνωστών με ευκαιρίες να μοιραστούν ανταποκρίσεις και γνώμες
6. Σχεδιασμός και χρόνος για κουβέντα για τα βιβλία, για ιστορίες
7. Κατανοώντας τη σημασία της εικονογράφησης τόσο για τη δημιουργία όσο και για την ανταπόκριση σε ένα κείμενο
8. Χρησιμοποίηση τεχνικών θεατρικής αγωγής για την κατανόηση και πρόσβαση σε κείμενα
9. Συνεργασία με συγγραφείς και συγγραφείς/εικονογράφους για κατανόηση της διαδικασίας δημιουργίας βιβλίου
10. Αξιοποίηση της λογοτεχνίας πέρα από το γλωσσικό μάθημα

39

Άξονες επιτυχίας

1. Κουλτούρα του σχολείου
2. Καλά βιβλία παιδικής λογοτεχνίας
3. Εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν την παιδική λογοτεχνία
4. Μεγαλόφωνη ανάγνωση
5. Κοινότητα αναγνωστών
6. Χρόνος για τα βιβλία
7. Χώρος για τα βιβλία
8. Πολυτροπικότητα του βιβλίου
9. Διδακτική της λογοτεχνίας
10. Δια-καλλιτεχνικές συνδέσεις (θεατρική αγωγή, εικαστική αγωγή, αφηγηματική τέχνη)
11. Συνεργασία με συγγραφείς και συγγραφείς/εικονογράφους/εκδότες/βιβλιοπώλες για κατανόηση της διαδικασίας δημιουργίας βιβλίου
12. Αξιοποίηση της λογοτεχνίας πέρα από το γλωσσικό μάθημα

40

Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας Σχολείο

- Αόρατο ήθος του σχολείου
- Ορατό περιβάλλον του σχολείου

Lockwood, M. (2008).
Promoting Reading for Pleasure in the Primary School

41

41

Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας Σχολείο

Το σχολείο που δίνει προτεραιότητα στη φιλιαναγνωσία

- Βάζει τα βιβλία και την ανάγνωση **στο επίκεντρο του αναλυτικού**
- Αναγνωρίζει ότι **η ανάγνωση είναι δεξιότητα-κλειδί για τα παιδιά, όποιο κι αν είναι το κοινωνικό υπόβαθρό τους και οι ιστορίες τους**
- Πιστεύει ότι **κάθε παιδί μπορεί να μάθει να διαβάξει** με την κατάλληλη διδασκαλία και στήριξη
- Αναγνωρίζει ότι **δεν είχαν όλα τα παιδιά την ευκαιρία να αναπτύξουν την αγάπη για το διάβασμα βιβλίων στο σπίτι**, και άρα αυτό θα πρέπει να διδαχτεί στο σχολείο – όπως άλλες εμφάσεις του αναλυτικού

42

Το 'πώς' της φιλιαναγνωςίας Σχολείο

Το σχολείο που δίνει προτεραιότητα στη φιλιαναγνωςία

- **Δημιουργεί χρόνο ώστε όλα τα παιδιά να διαβάζουν ανεξάρτητα, να διαβάζουν μεγαλόφωνα, και να τους διαβάζουν μεγαλόφωνα**
- Αναπτύσσουν **μία συνεκτική στρατηγική** για ολόκληρο το σχολείο σχετικά με την ανάγνωση για ευχαρίστηση (σχέδιο δράσης)
- Επενδύει **πόρους και χρόνο** για να στηρίξει την ανάγνωση βιβλίων, **όπως για να αγοράσουν βιβλία**

43

Το 'πώς' της φιλιαναγνωςίας Σχολείο

Το σχολείο που δίνει προτεραιότητα στη φιλιαναγνωςία

- Αναπτύσσει **το περιβάλλον του σχολείου** για να στηρίζει την ανάγνωση
- Πιστεύει **ότι η/ο κάθε εκπαιδευτικός πρέπει να είναι υπερασπίστρια/στης της ανάγνωσης**
- Αφιερώνουν χρόνο **για επιμόρφωση του προσωπικού**, ώστε να μπορούν να στηρίζουν στην ευχαρίστηση των παιδιών στο διάβασμα
- **Εμπλέκει τους γονείς** για να διασφαλίσει ότι η κουλτούρα ανάγνωσης του σχολείου επεκτείνεται στο σπίτι

44

Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας Σχολείο

Το σχολείο που δίνει προτεραιότητα στη φιλιαναγνωσία προσφέρει

- Στήριξη των **εκπαιδευτικών** του σχολείου
- **Διδασκαλία** μέσω του **Α.Π.** και του τρόπου που προωθεί την ανάγνωση – επένδυση στον **διδακτικό χρόνο**
- Εμπλοκή **γονιών**
- Ανάπτυξη του **περιβάλλοντος** του σχολείου για να προωθεί την ανάγνωση (βιβλιοθήκες, γωνιές ανάγνωσης, χώροι έκθεσης βιβλίων – βιβλία μήνα, τιμώμενος συγγραφέας)
- **Πόροι μάθησης / βιβλία**
- **Γιορτάζουμε τα βιβλία** (εκδηλώσεις, κλ.π.)

45

Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας Οι Εκπαιδευτικοί

- Λειτουργούν ως **πρότυπο και μεταδίδουν σε καθημερινή βάση τον ενθουσιασμό** του/της για το διάβασμα.
- Είναι **ενημερωμένοι/ες και έχουν διαβάσει** μεγάλο όγκο ποιοτικής λογοτεχνίας για παιδιά και νέους.
- Οργανώνουν **τη βιβλιοθήκη** της τάξης με πλούσιο και προσβάσιμο αναγνωστικό υλικό (έντυπο και ηλεκτρονικό), ενώ αξιοποιούν στον μέγιστο βαθμό μεγαλύτερες βιβλιοθήκες, ειδικά την κεντρική βιβλιοθήκη του σχολείου.
- Βοηθούν τα παιδιά να εξοικειωθούν **με τα ποικίλα είδη αναγνωσμάτων** που έχουν στη διάθεσή τους.

46

Το ‘πώς’ της φιλιαναγνωςίας Οι Εκπαιδευτικοί

47

Το ‘πώς’ της φιλιαναγνωςίας Οι Εκπαιδευτικοί

- **Ενθαρρύνουν** τα παιδιά να επιλέξουν αναγνώσματα που τα ενδιαφέρουν.
- **Πρωθούν το διάβασμα για ευχαρίστηση**, καθώς και το διάβασμα προς αναζήτηση γνώσεων και πληροφοριών.
- Παρέχουν **ικανοποιητικό χρόνο** για σιωπηρό ελεύθερο διάβασμα στο σχολείο.
- **Σχεδιάζουν κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και συνεργασίες για το βιβλίο και το διάβασμα.**
- **Στηρίζουν τα παιδιά** που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ανάγνωση.

(Cardet, 2009-10: 11-12)
Cardet, Δέσμη 2009-10, Τίτλος έργου: «ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ;» Έρευνα για τα αναγνωστικά κίνητρα, στάσεις, συνήθειες και συμπεριφορές των μαθητών του δημοτικού σχολείου και ανάπτυξη προγράμματος για προώθηση της φιλιαναγνωςίας, Κωδικός έργου: Ανθρωπιστικές /Παιδί?0311 (ΒΙΕ)/21

48

Το ‘πώς’ της φιλιαναγνωσίας

Οι Εκπαιδευτικοί

- Διαβάζουν **μεγαλόφωνα** στα παιδιά για ευχαρίστηση και ψυχαγωγία.
- **Αποφεύγουν τη μετάδοση αρνητικών μηνυμάτων για την ανάγνωση.**
- Παρέχουν **κίνητρα** τα οποία αντανακλούν την αξία της ανάγνωσης.
- Προωθούν και τα λεγόμενα «**ελαφρά αναγνώσματα**» (“light reading”) για παράδειγμα, κόμικς και περιοδικά.
- Επιδιώκουν και ενισχύει **τη συνεργασία σχολείου, οικογένειας και ευρύτερης κοινότητας για προώθηση της φιλιαναγνωσίας.**
- Έχουν **μεγάλες προσδοκίες** από τους μαθητές και τους ενθαρρύνει να κάνουν το ίδιο.

(Cardet, 2009-10: 11-12)
Cardet, Δέσμη 2009-10, Τίτλος έργου: «ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ:» Έρευνα για τα αναγνωστικά κίνητρα, στάσεις, συνήθειες και συμπεριφορές των μαθητών του δημοτικού σχολείου και ανάπτυξη προγράμματος για προώθηση της φιλιαναγνωσίας. Κωδικός έργου: Ανθρωπιστικές /Παιδ70311 (ΒΙΕ)/21

49

Το ‘πώς’ της φιλιαναγνωσίας

Οι Εκπαιδευτικοί

Εξετάζουν μαζί τα δικαιώματα του αναγνώστη/ της αναγνώστριας

50

Εργαλεία εκπαιδευτικού

- Διαβάζω μεγαλόφωνα
- Κουβέντα για το βιβλίο (*book talk*)
- Η βιβλιοθήκη ζωντανεύει – Μαθαίνω τα βιβλία – Τα ‘πουλώ’/ προωθώ στα παιδιά
- Μαθαίνω τα ενδιαφέροντα των παιδιών σχετικά με τα βιβλία
- Προτείνω βιβλία
- Παρουσιάζω βιβλία
- Αντιδρώ συναισθηματικά στα βιβλία (Αυτό το βιβλίο με έκανε να νιώσω...)

51

Εργαλεία εκπαιδευτικού

- Αντιδρώ συναισθηματικά στα βιβλία (Αυτό το βιβλίο με έκανε να νιώσω...)
- Σκέφτομαι μεγαλόφωνα για ένα βιβλίο
- Κάνω συνδέσεις μεταξύ αυτού του βιβλίου/ άλλου βιβλίου/ του κόσμου/ του εαυτού μου
- Ψάχνω πληροφορίες για βιβλία
- Ψάχνω πληροφορίες για τον/την αγαπημένο/η μου συγγραφέα
- Φτιάχνω κατάλογο με βιβλία που θέλω να διαβάσω (*To Read List*)
- Κρατώ ημερολόγιο με σημειώσεις από βιβλία
- Ανήκω σε/διευθύνω λέσχη ανάγνωσης

52

Εργαλεία εκπαιδευτικού

- *Book Pass*
- *Book Tasting*
- *Κύκλοι ανάγνωσης*
- *Check-ins - Παρατηρούμε*
- *Δείχνουμε ότι ενδιαφερόμαστε*
- *Δομημένη ανεξάρτητη ανάγνωση: δραστηριότητες ανταπόκρισης*
- *Δημιουργούμε ατμόσφαιρα/κουλτούρα ανάγνωσης*
- *Υπομονή!*

53

Το 'πώς' της φιλαναγνωσίας Είδη Ανάγνωσης

- Καθοδηγούμενη Ανάγνωση (Guided Reading)
 - Μικρές ομάδες παιδιών με τον/την εκπαιδευτικό
 - Ξεκάθαρη διδασκαλία
 - Βοήθεια με δύσκολα κείμενα
 - Στρατηγικές κατανόησης
- Από Κοινού Αλληλεπιδραστική Ανάγνωση Βιβλίου (Interactive Shared Book Reading)
 - Μικρές ομάδες παιδιών με τον/την εκπαιδευτικό
 - Πριν, κατά, και μετά την ανάγνωση ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί δραστηριότητες για να εμπλέξει τα παιδιά στην ανάγνωση
- Από Κοινού Ανάγνωση Βιβλίου (Shared Book Reading)
 - Μικρές ομάδες παιδιών με τον/την εκπαιδευτικό
 - Όχι ιδιαίτερες αλληλεπιδράσεις

54

Το 'πώς' της φιλαναγνωσίας Είδη Ανάγνωσης

- Ανεξάρτητη Εθελοντική Ανάγνωση (Independent Voluntary Reading)
- Μεγαλόφωνη
- Σιωπηλή Ανάγνωση
- Πλησία Ανάγνωση (Close Reading)

55

Το 'πώς' της φιλαναγνωσίας Οι Εκπαιδευτικοί Παιδαγωγικές για ανάγνωση για ευχαρίστηση

- Τέσσερις σημαντικοί τομείς:
 - Ανεξάρτητη ανάγνωση (χωρίς ενήλικα, βιβλία επιλογής των παιδιών, εκφράζουν τις δικές τους προτιμήσεις)
 - Περιβάλλοντα που ενθαρρύνουν την ανάγνωση βιβλίων (φυσικά και κοινωνικά περιβάλλοντα που ενθαρρύνουν το ξεκούραστο διάβασμα και προωθούν το διάβασμα ως δραστηριότητα που προσφέρει ευχαρίστηση)

Hempel-Jorgensen, Amelia; Cremin, Teresa; Harris, Diane and Chamberlain, Liz (2017). Understanding boys (dis)engagement with reading for pleasure: Project findings. The Open University, Milton Keynes, UK.

56

**Το 'πώς' της φιλαναγνωσίας
Οι Εκπαιδευτικοί
Παιδαγωγικές για ανάγνωση για ευχαρίστηση**

- Τέσσερις σημαντικοί τομείς:
 - Μεγαλόφωνη ανάγνωση (χωρίς διακοπές, αναγνωστικό πρότυπο, κοινά κείμενα που δημιουργούν κοινότητα ανάγνωσης)
 - Ανεπίσημη και καθημερινή συζήτηση για τα βιβλία (αυθόρμητες, καθημερινές συζητήσεις μεταξύ παιδιών, παιδιών και εκπαιδευτικών)
 - Σε αυτές τις συζητήσεις εκφράζονται οι αναγνωστικές ταυτότητες, οι αναγνωστικές προτιμήσεις και προτεραιότητες των παιδιών
 - Οι συζητήσεις δεν στοχεύουν στον γραμματισμό, δεν έχουν διδακτικούς στόχους

Hempel-Jorgensen, Amelia; Cremin, Teresa; Harris, Diane and Chamberlain, Liz (2017). Understanding boys (dis)engagement with reading for pleasure: Project findings. The Open University, Milton Keynes, UK.

57

**Το 'πώς' της φιλαναγνωσίας
Οι Εκπαιδευτικοί
Παιδαγωγικές για ανάγνωση για ευχαρίστηση**

- Άλλοι κεντρικοί τομείς:
 - Τα παιδιά επιλέγουν βιβλία και παίρνουν πρωτοβουλίες ως αναγνώστες/αναγνώστριες
 - Η ανάγνωση νοείται ως κοινωνική υπόθεση και περιλαμβάνει αναγνωστικές σχέσεις που εκτείνονται πέρα από το σχολείο και μέσα στην κοινότητα, ώστε να δημιουργηθούν κοινότητες αναγνωστών

Hempel-Jorgensen, Amelia; Cremin, Teresa; Harris, Diane and Chamberlain, Liz (2017). Understanding boys (dis)engagement with reading for pleasure: Project findings. The Open University, Milton Keynes, UK.

58

**Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας
Συγγραφέας στο σχολείο**

- Τι;
- Πριν
- Κατά τη διάρκεια
- Μετά

59

Αναγνωστικές Εμπυχωσεις

- Είδη
 - πληροφοριακές εμπυχωσεις,
 - εμπυχωσεις παιχνιδιού,
 - εμπυχωσεις αισθήματος ευθύνης,
 - εμπυχωσεις εμβάθυνσης (Ποσλανιέκ, 1992)

60

Το 'πώς' της φιλαναγνωσίας Αναγνωστικές Εμπυχώσεις

- τη σύνδεση πολλών εμπυχώσεων που παρουσιάζουν κοινά σημεία ή κοινές αφετηρίες και την περαιτέρω προσέγγιση των βιβλίων κατά τέτοιο τρόπο που η τελική κατάληξη να είναι η καλλιέργεια αισθήματος ευθύνης ή η εμβάθυνση
- τη δημιουργία πολλών και διαφορετικών εισόδων στο διάβασμα, μέσω διαφορετικών εμπυχώσεων
- την εγκαθίδρυση ενός μοντέλου, το οποίο να επιτρέπει σταδιακά την είσοδο και των πιο απρόθυμων αναγνωστών/αναγνωστριών στο διάβασμα
- την ανανέωση και την εναλλαγή των δραστηριοτήτων, με αποτέλεσμα να αποφεύγεται ο κορεσμός των παιδιών και η μετατροπή της εμπύχωσης σε καταναγκαστική ενασχόληση (Ποσλανιέκ, 1992: 22).

61

Το 'πώς' της φιλαναγνωσίας
Ο χώρος του σχολείου, της βιβλιοθήκης, της τάξης

62

**Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας
Ο χώρος και οι δράσεις**

- Ορατή η πρόοδος των παιδιών
- Πόσα βιβλία τον μήνα/τρίμηνο/χρόνο
- Πόσος χρόνος ανάγνωσης
- Συλλογική προσπάθεια
- Εσωτερικό/Εξωτερικό κίνητρο

63

**Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας
Ο χώρος / Βιβλιοθήκη της τάξης/ Βιβλιοθήκη
σχολείου**

Κάνε την ανάγνωση και
ύπαρξη βιβλίων ορατή
στο σχολείο

- Της δασκάλας
- Των παιδιών
- Αφίσες
- Τίτλους
- Εξώφυλλα
- Τα ίδια τα βιβλία
- Έχω διαβάσει μέχρι
τώρα...

64

Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας Ο χώρος / Βιβλιοθήκη της τάξης/ Βιβλιοθήκη σχολείου

Κάνε την ανάγνωση και ύπαρξη βιβλίων ορατή στο σχολείο

- Διακόσμηση γωνιών/ πόρτας της κάθε τάξης/ ένα εξώφυλλο/ έναν ήρωα
- Προτείνουμε βιβλία σε φυλλάδια/σε χώρους
- Εικονοβιβλία/ μπορούν να διαβαστούν μεγάλωφωνα ή ανεξάρτητα σε ένα διάλειμμα
- Καλάθια με βιβλία/ τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να διαβάζουν στα μικρότερα
- Λέσχη βιβλίου για τα μικρά παιδιά του σχολείου (κάποτε διαβάζουν εκπαιδευτικοί, κάποτε μεγαλύτερα παιδιά)
- Μικρή ελεύθερη βιβλιοθήκη έξω από το σχολείο

65

Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας Ο χώρος / Βιβλιοθήκη της τάξης/ Βιβλιοθήκη σχολείου

Κάνε την ανάγνωση και ύπαρξη βιβλίων ορατή στο σχολείο

- Αίσθημα Κοινότητας
- Διαβάζουμε μαζί
- Διαβάζω άνετα
- Ένας χώρος που με ξεκουράζει (που, χαλί, μαξιλαράκια)
- Πώς με κάνει ο χώρος να νιώθω;
- Πρόσβαση στο βιβλίο
- Δείχνουμε τι έχει διαβάσει κάθε παιδί ή εκπαιδευτικός / τι θέλει να διαβάσει, κλ.π.

Ανταλλαγές – φιλοξενίες βιβλίων / Από:

- Άλλα σπίτια
- Άλλα σχολεία
- Άλλους οργανισμούς

66

Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας Ο χώρος / Βιβλιοθήκη της τάξης

- Πολύ σημαντικό εργαλείο
- Έρευνα: Προτιμήσεις των παιδιών
- Βιβλία που θα τους αρέσουν
- Ορατά
- Κατηγοριοποιήσεις:
 - Είδος
 - Συγγραφέας
 - Σειρά
 - Έκπληξη
 - Τι να διαβάσω μετά;

67

68

69

Χώροι Φιλαναγνωσίας στα
Σχολεία του
Δικτύου Υποστήριξης της
Φιλαναγνωσίας του
Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

70

Οι χώροι φιλιαναγνωσίας

- Οι χώροι φιλιαναγνωσίας σε ένα σχολείο που καλλιεργεί κουλτούρα φιλιαναγνωσίας, όπως είναι αυτά του Δικτύου Υποστήριξης της Φιλιαναγνωσίας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, δύναται να είναι ένα ράφι με βιβλία, μια γωνιά με βιβλία, μία βιβλιοθήκη τάξης, η κεντρική βιβλιοθήκη του σχολείου, ο χώρος γύρω από τις πινακίδες, ειδικά διαμορφωμένος χώρος για ανάγνωση στην αυλή, κλ.π.
- Στα Σχολεία του Δικτύου Φιλιαναγνωσίας του ΠΙ έχουν δημιουργηθεί όλα τα πιο πάνω, πολλά από αυτά στο ίδιο σχολείο. Οι χώροι αυτοί εξυπηρετούν πολλούς σκοπούς. Κάνουν τα βιβλία ορατά και προσβάσιμα στα παιδιά. Στέλνουν το μήνυμα ότι σε αυτό το σχολείο δίνουμε σημασία στο διάβασμα βιβλίων. Προσφέρουν ασφαλείς και ήσυχους χώρους για αναγνώσεις, εμψυχώσεις σχετικά με τα βιβλία, επισκέψεις συγγραφέων, μεγαλόφωνη ανάγνωση, ανεξάρτητη ανάγνωση από τα παιδιά και δημιουργούν κοινότητες αναγνωστών και αναγνωστριών σε επίπεδο τάξης και σχολείου, πολλές φορές με την εμπλοκή των γονιών, της κοινότητας και ανθρώπων από τον κόσμο του βιβλίου. Με αυτό τον τρόπο επιδρούν όχι μόνο στον χώρο του σχολείου, αλλά και στον χρόνο, αφού ακριβώς εκεί ή με αφετηρία αυτά που ανακοινώνονται εκεί λαμβάνουν χώρα φιλιαναγνωστικές δράσεις.

71

Δημοτικό Σχολείο Περνέρα

72

Δημοτικό Σχολείο
Περνέρα

73

Δημοτικό Σχολείο
Περνέρα

74

Β' Δημοτικό Σχολείο
Λακατάμειας

75

Β' Δημοτικό
Σχολείο
Λακατάμειας

2023
Η επιμονή είναι η βασική φιλοσοφία

76

Β' Δημοτικό
Σχολείο
Λακατάμειας

77

78

79

Δημοτικό
Ορούντας

80

Δημοτικό Ξυλοφάγου Α΄

81

Νηπιαγωγείο Σταυρού

82

Νηπιαγωγείο Σταυρού

83

Δημοτικό Αγίων Τριμιθιάς

84

85

Δημοτικό Πυργών

86

87

88

Στ' Δημοτικό Αγλαντζιάς

Στ' Δημοτικό Αγλαντζιάς

Δημοτικό Σχολείο
Καπέδων

91

Το ‘πώς’ της φιλιαναγνωσίας
Καλωσόρισμα καινούριων βιβλίων

92

Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας Καλωσόρισμα καινούριων βιβλίων

- Καινούρια βιβλία
- Ρωτούμε τα παιδιά: Είδος, τίτλος, συγγραφέας που τους αρέσει
- Μπορούμε να δώσουμε στα παιδιά καταλόγους βιβλίων, π.χ. από εκδοτικούς, μελετούμε ιστοσελίδες εκδοτικών, καταλόγους βιβλιοθηκών
- Διαβάζουμε τα βιβλία τους
- Διαβάζουμε βιβλία από τη βιβλιοθήκη
- Πολλαπλά αντίτυπα – Τα παιδιά διαβάζουν σε ομάδες
- Εικονοβιβλία (και για τα μεγαλύτερα παιδιά)

93

Το 'πώς' της φιλιαναγνωσίας Ερωτηματολόγιο προς παιδιά

- Ποιος/α είναι ο αγαπημένος/η σου συγγραφέας;
- Γράψε 3 βιβλία που διάβασες.
- Το αγαπημένο μου είδος βιβλίων είναι:
 - Ιστορίας
 - Περιπέτειας
 - Φαντασίας
 - Αστυνομικά
 - Μυστηρίου
 - Ρεαλιστικά
 - Άλλο
- Μου αρέσει πιο πολύ
 - Παραμύθι
 - Μικρή Ιστορία
 - Μυθιστόρημα
 - Εικονοβιβλίο

94

Το ‘πώς’ της φιλιαναγνωσίας
Ερωτηματολόγιο προς παιδιά

- Στο σχολείο μου βρίσκω ενδιαφέροντα βιβλία να διαβάσω; Ναι Όχι
- Γράψε μια αγαπημένη σου δραστηριότητα σχετικά με το βιβλίο που κάνεις στο σχολείο
- Γράψε μια αγαπημένη σου δραστηριότητα σχετικά με το βιβλίο που κάνεις στο σπίτι

95

Το ‘πώς’ της φιλιαναγνωσίας
Γονείς - Οικογένεια

- Το πρώτο πρότυπο αναγνώστη/αναγνώστριάς
- Περιβάλλον ανάγνωσης
- Επέκταση του προγράμματος στο σπίτι
- Δωρίστε μας βιβλία για τη βιβλιοθήκη που θέλουμε να φτιάξουμε
- Διαβάστε μας βιβλία
- Διάλεξη προς γονείς

96

2014, Centre for Literacy in Primary Education Power of Reading

1. Ήθος του σχολείου: Είμαστε ένα σχολείο που διαβάζει
2. Κείμενα υψηλής ποιότητας με βάθος και ενδιαφέρον, χαρακτήρα, εικονογράφηση, λεξιλόγιο, δομή, θέμα
3. Ένα πρόγραμμα μεγαλόφωνης ανάγνωσης
4. Εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν την παιδική λογοτεχνία
5. Δημιουργία κοινότητας αναγνωστών με ευκαιρίες να μοιραστούν ανταποκρίσεις και γνώμες
6. Σχεδιασμός και χρόνος για κουβέντα για τα βιβλία, για ιστορίες
7. Κατανοώντας τη σημασία της εικονογράφησης τόσο για τη δημιουργία όσο και για την ανταπόκριση σε ένα κείμενο
8. Χρησιμοποίηση τεχνικών θεατρικής αγωγής για την κατανόηση και πρόσβαση σε κείμενα
9. Συνεργασία με συγγραφείς και συγγραφείς/εικονογράφους για κατανόηση της διαδικασίας δημιουργίας βιβλίου
10. Αξιοποίηση της λογοτεχνίας πέρα από το γλωσσικό μάθημα

97

Άξονες επιτυχίας

1. Κουλτούρα του σχολείου
2. Καλά βιβλία παιδικής λογοτεχνίας
3. Εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν την παιδική λογοτεχνία
4. Μεγαλόφωνη ανάγνωση
5. Κοινότητα αναγνωστών
6. Χρόνος για τα βιβλία
7. Χώρος για τα βιβλία
8. Πολυτροπικότητα του βιβλίου
9. Διδακτική της λογοτεχνίας
10. Δια-καλλιτεχνικές συνδέσεις (θεατρική αγωγή, εικαστική αγωγή, αφηγηματική τέχνη)
11. Συνεργασία με συγγραφείς και συγγραφείς/εικονογράφους/εκδότες/βιβλιοπώλες για κατανόηση της διαδικασίας δημιουργίας βιβλίου
12. Αξιοποίηση της λογοτεχνίας πέρα από το γλωσσικό μάθημα

98

Σχεδιασμός Δράσεων

99

Τι θέλω να δω;

Επίσκεψη συγγραφέα
στην τάξη

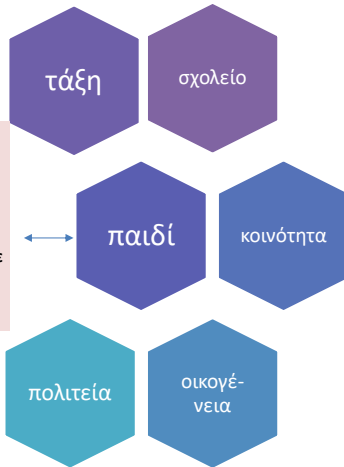
Προηγούμενη δράση/ Άξονας:	
Δράση:/ Άξονας:	
Επόμενη δράση/ Άξονας:	

100

Τι θέλω να δω;

Επίσκεψη
συγγραφέα
στην τάξη

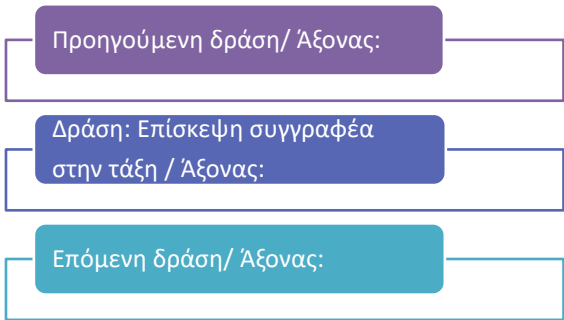
Το παιδί, έχοντας
μελετήσει τα
βιβλία της
συγγραφέως κι
ετοιμάσει
ερωτήσεις και
πρότζεκτ, μιλά με
τη συγγραφέα,
της κάνει
ερωτήσεις και...

101

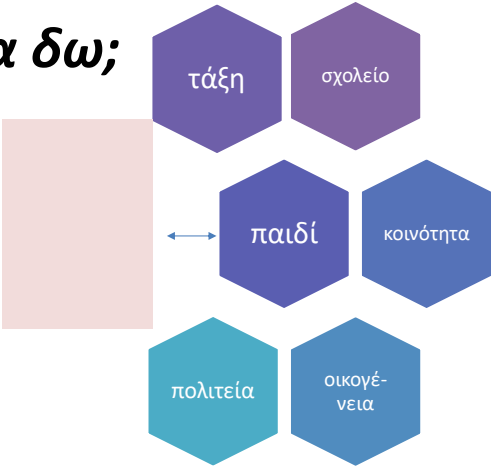
Τι θέλω να δω;

Δράση

102

Τι θέλω να δω;

103

Όνομα εκπαιδευτικού:.....
Στοιχεία επικοινωνίας: email: τηλ.:
Σχολείο:
Στοιχεία επικοινωνίας: email: τηλ.:
Τίτλος Δράσης
.....
Στόχος που εμπεριέχεται / Ερώτημα που απαντάται / Άξονας αποτελεσματικότητας προγράμματος φιλαναγνωσίας με τον οποίο συνδέεται η δράση
Π.χ. Πώς εμπλέκω τους γονείς σε δράσεις φιλαναγνωσίας; Ή Άξονας – Ορατότητα Κουκτούρας Φιλαναγνωσίας στο σχολείο
Περιγραφή Δράσης
Φωτογραφικό ή άλλο υλικό, π.χ. σύνδεσμοι, QR Codes, κ.λπ

104

Πρώτη Συνάντηση Δικτύου Υποστήριξης Φιλαναγνωσίας

8:00 – 8:30	Εγγραφές
8:30 – 9:00	Γνωριμία με το Δίκτυο
9:00 – 10:00	Πώς σχεδιάζω δράσεις φιλαναγνωσίας; • Άξονες Αποτελεσματικότητας
10:00 – 11:00	Πώς σχεδιάζω δράσεις φιλαναγνωσίας; • Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού
11:00 – 11:30	Διάλειμμα
11:30 – 13:00	Ανεξάρτητη Ανάγνωση: • Τι είναι; • Ο ρόλος της/του εκπαιδευτικού • Πώς την ενισχύω; Γιατί; • Ο ρόλος των παιδιών

105

Η συνάντηση του παιδιού με το κατάλληλο βιβλίο

- Η συνάντηση του παιδιού με το βιβλίο που θα κάνει το παιδί να νιώσει ότι θα μπορούσε να το είχε γράψει το ίδιο.
- «[Κ]ανείς, όμως, δεν είναι σε θέση να πει: αυτό το παιδί θα κάνει τη συνάντηση της ζωής του μ’ εκείνο το βιβλίο. Το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να πολλαπλασιάσουμε τις ευκαιρίες για συναντήσεις» (Ποσλανιέκ, 1991, σ. 151).

Christian Poslaniek, 1991, Να δώσουμε στα παιδιά την όρεξη για διάβασμα, Εμπυχώσεις για να ανακαλύψουν τα παιδιά την απόλαυση του διαβάσματος, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη

106

Επιλογή βιβλίων

- Πώς επιλέγω βιβλία για τάξη, σχολείο, κάθε παιδί ξεχωριστά.

107

Επιλογή βιβλίων

Πώς επιλέγω; Κριτήρια

Danielle E. Hartsfield, Sue C. Kimmel, (2020).
Supporting the Right to Read: Principles for
Selecting Children's Books, The Reading Teacher
Vol. 74 No. 4 pp. 419-427

108

Επιλογή βιβλίων

- Ποια κριτήρια χρησιμοποιώ για να επιλέξω/φέρω ένα βιβλίο στην τάξη;
- Για ποιους λόγους θα απέφευγες να φέρεις ένα βιβλίο στην τάξη σου;
- Με ποιους τρόπους οι κοινωνικές και οι πολιτισμικές νόρμες της δικής μου κοινότητας επιδρούν στην επιλογή βιβλίων στην τάξη μου ή στο σχολείο;
- Ποιο βιβλίο θεωρείται αμφιλεγόμενο/συγκρουσιακό, αλλά εσύ το απολαμβάνεις; Γιατί είναι σημαντικό για σένα;
- Αποφεύγω βιβλία για να αποφύγω διαμάχες;

Danielle E. Hartsfield, Sue C. Kimmel, (2020). Supporting the Right to Read: Principles for Selecting Children's Books, The Reading Teacher Vol. 74 No. 4 pp. 419–427

109

Επιλογή βιβλίων

Για ποιο σκοπό το επιλέγω;

- Σκοπός;
 - Βιβλίο της τάξης
 - Μεγαλόφωνη ανάγνωση
 - Μεντορικό κείμενο
 - Ανεξάρτητη ανάγνωση
- Σύνδεση με το Α.Π.
- Οι αναπτυξιακές ανάγκες των παιδιών
- Συμπερίληψη πολλαπλών προοπτικών
- Το θέμα έχει ενδιαφέρον για τα παιδιά
- Λογοτεχνική ποιότητα (που ανταποκρίνεται στα κριτήρια που έχουμε θέσει)
- Ακρίβεια/ Αυθεντικότητα της εμπειρίας που αναπαρίσταται
- (Οδηγούν σε βαθιές συζητήσεις)

Danielle E. Hartsfield, Sue C. Kimmel, (2020). Supporting the Right to Read: Principles for Selecting Children's Books, The Reading Teacher Vol. 74 No. 4 pp. 419–427

110

Σχεδιασμός Δράσης

Βιβλία μπροστά σας

- Τι μπορώ να κάνω με το βιβλίο που έχω επιλέξει;
- Πώς σχεδιάζω μια δράση φιλαναγνωσίας;

111

Εργαλεία εκπαιδευτικού

- Διαβάζω μεγαλόφωνα
- Κουβέντα για το βιβλίο (book talk)
- Η βιβλιοθήκη ζωντανεύει – Μαθαίνω τα βιβλία – Τα ‘πουλώ’/προωθώ στα παιδιά
- Μαθαίνω τα ενδιαφέροντα των παιδιών σχετικά με τα βιβλία
- Προτείνω βιβλία
- Παρουσιάζω βιβλία
- Αντιδρώ συναισθηματικά στα βιβλία (Αυτό το βιβλίο με έκανε να νιώσω...)
- Σκέφτομαι μεγαλόφωνα για ένα βιβλίο
- Κάνω συνδέσεις μεταξύ αυτού του βιβλίου/ άλλου βιβλίου/ του κόσμου/ του εαυτού μου
- Ψάχνω πληροφορίες για βιβλία
- Ψάχνω πληροφορίες για τον/την αγαπημένο/η μου συγγραφέα
- Φτιάχνω κατάλογο με βιβλία που θέλω να διαβάσω (To Read List)
- Κρατώ ημερολόγιο με σημειώσεις από βιβλία
- Ανήκω σε/διευθύνω λέσχη ανάγνωσης

112

Εργαλεία εκπαιδευτικού

- *Book Pass*
- Κύκλοι ανάγνωσης
- *Check-ins* - Παρατηρούμε
- Δείχνουμε ότι ενδιαφερόμαστε
- Δομημένη ανεξάρτητη ανάγνωση: δραστηριότητες ανταπόκρισης
- Δημιουργούμε ατμόσφαιρα/κουλτούρα ανάγνωσης
- Υπομονή!

113

Διαστάσεις

- Το βιβλίο
 - Θέμα
 - Είδος
 - Δομές (Ποιητική/ Αφηγηματολογία)
 - Τροπικότητες
 - Συγγραφέας
 - Σχέσεις με άλλα βιβλία
 - Σχέσεις με άλλα γνωστικά αντικείμενα
 - Σχέσεις με τα παιδιά
- Άξονες επιτυχίας ενός προγράμματος φιλαναγνωσίας

114

Αναστοχασμός

- Οι δραστηριότητες που σχεδιάσα αγγίζουν όλους τους άξονες;
- Ποιες πρέπει να προσθέσω;
- Πώς θα τις δομήσω από απλές σε σύνθετες;
- Εργαλεία Σχεδιασμού

115

Τα είδη των αναγνωστών/αναγνωστριών παιδιών

- 'Κάθε παιδί είναι **μοναδικό**. Το ίδιο ισχύει για κάθε αναγνώστη/αναγνώστρια'. (σ. 313)
- 'Σε οποιαδήποτε δεδομένη τάξη, **το επίπεδο ενασχόλησης των παιδιών** με την ανάγνωση μπορεί να κυμαίνεται από εντελώς αδιάφορο έως εμμονικό, ενώ αναγνωρίζουμε ότι το ενδιαφέρον του παιδιού για την ανάγνωση μπορεί να ταλαντεύεται ανάλογα με το περιεχόμενο, την εργασία και κείμενο'. (σ. 313)
- Χρειάζεται **να αναγνωρίζουμε το είδος των αναγνωστών και αναγνωστριών που έχουμε**.

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading, Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

116

Τα είδη των αναγνωστών/αναγνωστριών παιδιών

117

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που προσποιούνται
ή αποφεύγουν να διαβάσουν ή δεν συγκινούνται με
το θέμα της ανάγνωσης (fake)

- Δεν βρίσκεται στη θέση του/της
- Κοιτάζει συνεχώς τριγύρω
- Γυρίζει τις σελίδες χωρίς να διαβάσει
- Μιλά
- Αλλάζει βιβλία

Michelle J. Kelley, Nicki
Clausen-Grace (2009),
Facilitating Engagement
by Differentiating
Independent Reading,
Facilitating Engagement
by Differentiating
Independent
ReadingMichelle J.
Kelley, Nicki Clausen-
Grace

118

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που προσποιούνται ή αποφεύγουν να διαβάσουν ή δεν συγκινούνται με το θέμα της ανάγνωσης (fake)

- **Τι κάνουμε;**
- Τα παρατηρούμε
- Δείχνουμε ότι ενδιαφερόμαστε
- Συζητούμε μαζί τους
- Σημειώνουμε τα ενδιαφέροντά τους
- Προτείνουμε βιβλία
- Δομημένη αναγνωστική ανάγνωση: δραστηριότητες ανταπόκρισης, συζήτηση στην τάξη, συζήτηση με εκπαιδευτικό, κάνουν κάτι με κάθε σελίδα, π.χ. μια πρόβλεψη
- Υπομονή!

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading, Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

119

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες/προκλήσεις (challenged)

- Μπορεί να θέλουν να είναι καλοί/καλές αναγνώστριες αλλά έχουν συναντήσει δυσκολίες που τους έχουν απογοητεύσει
- Συνήθως αντιμετωπίζουν γνωστικές δυσκολίες, κοινωνικό-οικονομικές προκλήσεις, φυσικές δυσκολίες, μαθαίνουν τα Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα
- Η ανάγνωση είναι δύσκολη
- Το αναγνωστικό τους επίπεδο είναι κάτω από αυτό της τάξης τους

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading, Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

120

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες/προκλήσεις (challenged)

- **Τι κάνουμε;**
- Επωφελούνται από την ανάγνωση με συγκεκριμένο σκοπό, άρα παρέχουμε αυτό
- Τα βοηθούμε να επιλέξουν βιβλίο
- Τους δίνουμε συνεχή ανατροφοδότηση
- Αναγνωρίζουμε την πρόοδό τους
- Τα βοηθούμε να συνεισφέρουν στη γνώση
- Η συζήτηση με τα υπόλοιπα παιδιά τα βοηθά για να έχουν λόγο για να διαβάζουν
- Συνεχή έλεγχο, γιατί ακόμα μαθαίνουν να διαβάζουν
- Προτείνουμε σειρές βιβλίων (σταθερότητα στο περιεχόμενο) που θα απολαύσουν

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*, *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*

121

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες με μη ρεαλιστικές προσδοκίες (unrealistic or wannabe)

- Επιλέγουν ακατάλληλα για τους ίδιους/ίδιες βιβλία
- Αλλάζουν βιβλία
- Δεν ολοκληρώνουν την ανάγνωση κανενός
- Κάνουν αποκωδικοποίηση, αλλά επιλέγουν δύσκολα βιβλία
- Δυσκολεύονται να τα κατανοήσουν κι έτσι τα εγκαταλείπουν
- Ενημερώνουν για το πού έφτασαν το βιβλίο
- Σπάνια απολαμβάνουν την ανάγνωση

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*, *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*

122

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες με μη ρεαλιστικές προσδοκίες (unrealistic or wannabe)

- **Τι κάνουμε;**
- Έλεγχος προόδου ανάγνωσης (αριθμός σελίδων)
- Λόγια ενθάρρυνσης
- Κατάλογος ενδιαφέροντος
- Προτάσεις βιβλίων
- 'Book Pass' σε Κύκλο
- 'To Read list'

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading, Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

123

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που υποχωρούν (compliant)

- Διαβάζουν, γιατί τους είπαν να διαβάσουν
- Δεν διαβάζουν για απόλαυση
- Επιλέγουν βιβλία τυχαία
- Δεν διαβάζουν εκτός τάξης
- Δεν θεωρούν το διάβασμα κάτι σπουδαίο

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading, Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

124

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που υποχωρούν (compliant)

- **Τι κάνουμε;**
- Δημιουργούμε κουλτούρα ανάγνωσης, στην οποία αυτά τα παιδιά μπορούν να ανήκουν
- Τους γνωρίζουμε βιβλία
- Δημιουργούμε και μοιραζόμαστε τον ενθουσιασμό για τα βιβλία

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading, Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

125

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που ενδιαφέρονται για μη μυθοπλασία (engaged [does non-fiction count?])

- Λαχταρούν πληροφορία
- Μπορεί να εμφανίζονται αδιάφοροι/ες όταν η βιβλιοθήκη της τάξης δεν έχει non-fiction (μη μυθοπλασία) ή όταν η δασκάλα δεν το θεωρεί σημαντικό
- Δυσκολεύονται στην αφήγηση
- Διψούν για γνώση και έχουν περιέργεια για τον κόσμο

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading, Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

126

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που ενδιαφέρονται για μη μυθοπλασία (engaged [does non-fiction count?])

- **Τι κάνουμε;**
- Τα βοηθούμε να αναγνωρίσουν ότι και η μη μυθοπλασία είναι σημαντική
- Συμπεριλαμβάνουμε τέτοια βιβλία
- Εισηγούμαστε βιβλία όπως οι βιογραφίες
- Ενθάρρυνση

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading, Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

127

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που ενδιαφέρονται για μη μυθοπλασία (engaged [I can, but I don't want to {Even Though I Enjoy it}])

- Δεν έχουν πραγματικό ενθουσιασμό για το διάβασμα
- Αν και μπορούν να επιλέξουν ένα βιβλίο και να το διαβάσουν
- Τους παίρνει χρόνο να διαβάσουν ένα βιβλίο
- Και διαβάζουν όταν τους πουν
- Προτιμούν να κάνουν κάτι άλλο

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading, Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

128

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που ενδιαφέρονται για μη μυθοπλασία (engaged [I can, but I don't want to {Even Though I Enjoy it}])

- Τι κάνουμε;
- Αν ανεβεί ο αναγνωστικός τους όγκος, τα επαινούμε
- Προσφέρουμε ποικιλία, κατάλληλων, βιβλίων
- Βιβλία με συναρπαστική πλοκή, σειρές, κάποιος/κάποια συγγραφέας
- Η κουλτούρα της τάξης
- Κάτι που κάνουμε όλοι/όλες μαζί

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*, *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

129

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που είναι κολλημένοι/κολλημένες με συγκεκριμένο λογοτεχνικό είδος (engaged [Stuck in a genre {or Series}])

- Διαβάζουν πρόθυμα, αλλά συγκεκριμένη σειρά ή συγγραφέα
- Ξέρουν τι τους αρέσει

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*, *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

130

Οι αναγνώστες/αναγνώστριες που είναι βιβλιοφάγοι (engaged [Bookworms])

- **Τι κάνουμε;**
- Ανάγκες εμπλοκής σε συλλογικότητες
- Που τα βοηθά να σταματήσουν, να σκεφτούν και να δημιουργήσουν για αυτά που έχουν διαβάσει

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace
(2009), *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*,
*Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*Michelle J. Kelley,
Nicki Clausen-Grace

131

Ερωτήματα για Επιτυχημένη Ανεξάρτητη Ανάγνωση

- Ποιοι είναι οι στόχοι μας για την ΑΑ;
- Τι θα κάνουμε εμείς και τι τα παιδιά κατά τη διάρκεια της;
- Πώς στηρίζουμε τα παιδιά κατά τη διάρκεια της ΑΑ;
- Πώς διδάσκουμε με τις πράξεις μας αξίες σχετικές με την ανάγνωση;
- Πως παρατηρούμε τα παιδιά για να καταλάβουμε τι είδους αναγνώστες/αναγνώστριες είναι;
- Πώς μαθαίνουμε για τις αναγνωστικές προτιμήσεις των παιδιών;
- Έχουμε βιβλία που θέλουν να διαβάσουν;
- Πώς τους δίνουμε αναγνωστικές συμπεριφορές που μπορούν να μιμηθούν;
- Πώς γνωρίζουν τι πρέπει να κάνουν όταν διαβάζουν;
- Πώς τους διδάσκουμε αναγνωστικές στρατηγικές;
- Πώς γινόμαστε αναγνωστικά πρότυπα;

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace
(2009), *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*,
*Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*Michelle J. Kelley,
Nicki Clausen-Grace

132

Τips για Επιτυχημένη Ανεξάρτητη Ανάγνωση

- Σκεφτόμαστε τους στόχους μας για την ΑΑ
- Σε έναν πίνακα καταγράφουμε τι θα κάνουμε εμείς και τι τα παιδιά κατά τη διάρκεια της
- Υποστηρίζουμε τα παιδιά κατά τη διάρκεια της ΑΑ
Στέλνουμε με τις πράξεις μας το μήνυμα ότι η ΑΑ είναι σημαντική
- Παρατηρούμε τα παιδιά για να καταλάβουμε τι είδους αναγνώστες/αναγνώστριες είναι
- Ξέρουμε τις αναγνωστικές προτιμήσεις των παιδιών
- Έχουμε βιβλία που θέλουν να διαβάσουν
- Έχουν δομή στην ΑΑ – R5 (Read, Relax, Reflect, Respond, and Rap) - Kelley, M.J., & Clausen-Grace, N. (2006). R5: The sustained silent reading makeover that transformed readers. *The Reading Teacher*, 60(2), 148–156. doi:10.1598/RT.60.2.5
- Δίνουν πρότυπα γραπτών και προφορικών αναγνωστικών αποκρίσεων
- Αξιοποιούν την ΑΑ για να ενισχύσουν τις στρατηγικές ανάγνωσης που δίδαξαν
- Είναι αναγνωστικά πρότυπα – Δείχνουμε τον ενθουσιασμό μας για τα βιβλία με αυτά που μοιραζόμαστε με τα παιδιά για τα βιβλία που διαβάζουμε

Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace (2009), *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*, *Facilitating Engagement by Differentiating Independent Reading*Michelle J. Kelley, Nicki Clausen-Grace

133

Αναγνώστης/Αναγνώστρια Εκπαιδευτικός

- Τι αναγνωστικές εμπειρίες θέλεις να έχουν τα παιδιά της τάξης, του σχολείου σου, κλ.π.;
- Σε ομάδες (το προφίλ της τάξης)

134

Είδη Ανεξάρτητης Ανάγνωσης

- *SSR – Sustained Silent Reading*
- *DEAR – Drop Everything And Read*
- *USSR – Uninterrupted Sustained Silent Reading*

R5 (Read, Relax, Reflect, Respond, and Rap) - Kelley, M.J., & Clausen-Grace, N. (2006). R5: The sustained silent reading makeover that transformed readers. *The Reading Teacher*, 60(2), 148–156. doi:10.1598/RT.60.2.5

135

Είδη Ανεξάρτητης Ανάγνωσης

R5
Read
Relax
Reflect
Respond
and Rap

R5 (Read, Relax, Reflect, Respond, and Rap) - Kelley, M.J., & Clausen-Grace, N. (2006). R5: The sustained silent reading makeover that transformed readers. *The Reading Teacher*, 60(2), 148–156. doi:10.1598/RT.60.2.5

136

Είδη Ανεξάρτητης Ανάγνωσης

Read and Relax

10-25 λεπτά, 3 φορές τη βδομάδα
Τα παιδιά επιλέγουν τα δικά τους βιβλία
Κρατούμε κάποιο αρχείο με τις αναγνωστικές πορείες των παιδιών - «Status of the class»
Κάνουμε σύντομες συνομιλίες – On the spot
Μετά την ανάγνωση κάνουμε one-to-one conferences με ένα-δυο παιδιά κάθε φορά
Προσφέρουμε Coaching για συγκεκριμένες στρατηγικές κατανόησης και για το πώς τις εφαρμόζουν τα παιδιά
Προσφέρουμε βοήθεια για οποιαδήποτε άλλη αναγνωστική ανάγκη
Κρατούμε αρχείο με την πρόοδο των παιδιών

R5 (Read, Relax, Reflect, Respond, and Rap) - Kelley, M.J., & Clausen-Grace, N. (2006). R5: The sustained silent reading makeover that transformed readers. *The Reading Teacher*, 60(2), 148–156. doi:10.1598/RT.60.2.5

137

Είδη Ανεξάρτητης Ανάγνωσης

Reflect and Respond

Τα παιδιά ενημερώνουν το ημερολόγιο ανάγνωσής τους «daily reading log»
Μετά την ανάγνωση τα παιδιά αφιερώνουν 5 λεπτά για να σκεφτούν, να καταγράψουν την ημερομηνία, τον τίτλο, τον/τη συγγραφέα και μια σύντομη απόκριση στο κείμενο
Υπάρχουν διάφορα «prompts» στα οποία αποκρίνονται τα παιδιά
- Αναρωτιέμαι
- Θυμήθηκα
- Σκέφτομαι ότι
- Λυπάμαι για
- Μπορείς να πιστέψεις ότι...
- Όταν διάβασα «.....» θυμήθηκα ότι.....
- WOW!
Τα prompts βοηθούν τα παιδιά να αναστοχαστούν για τη στρατηγική κατανόησης που αξιοποίησαν
Τη στρατηγική μπορούμε να τη δείξουμε ξανά πριν αρχίσει η ανάγνωση

R5 (Read, Relax, Reflect, Respond, and Rap) - Kelley, M.J., & Clausen-Grace, N. (2006). R5: The sustained silent reading makeover that transformed readers. *The Reading Teacher*, 60(2), 148–156. doi:10.1598/RT.60.2.5

138

Είδη Ανεξάρτητης Ανάγνωσης

Rap

*Μοιράζονται τις καταγραφές τους με το
παιδί δίπλα τους
Μοιράζονται κάτι ενδιαφέρον που τους είπε
ένα άλλο παιδί
Μοίρασμα σε επίπεδο της τάξης*

R5 (Read, Relax, Reflect, Respond, and Rap) – Kelley, M.J., & Clausen-Grace, N. (2006). R5: The sustained silent reading makeover that transformed readers. *The Reading Teacher*, 60(2), 148–156. doi:10.1598/RT.60.2.5

139

Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση;

- Γιατί την υποβοηθώ;
- Πρακτικές;
- Στρατηγικές Κατανόησης
- Η δασκάλα ως ενήλικο αναγνωστικό πρότυπο
- Αναγνωστικές συμπεριφορές που θέλω να δω
- Αναγνωστικές συμπεριφορές που κάνω
- Μικροδιδασκαλία σε ομάδες ενθαρρύνοντας και δείχνοντας στρατηγικές κατανόησης

Dana A. Robertson, Christopher James Padesky (2020), *Keeping Students Interested: Interest-Based Instruction as a Tool to Engage*, *The Reading Teacher* Vol. 73 No. 5 pp. 575–586.

140

Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση;

- Πώς μαθαίνω τα αναγνωστικά επίπεδα, προτιμήσεις και ενδιαφέροντα των παιδιών;
- Πώς βοηθώ τα παιδιά να κάνουν επιλογές κατάλληλων βιβλίων (just-right-book) ως ανεξάρτητοι αναγνώστες/αναγνώστριες;
- Πώς σχεδιάζω αναγνωστικά γεγονότα;
- Πώς σχεδιάζω αναγνωστικά γεγονότα σε διαφορετικές ομάδες με διαφορετικούς στόχους;
- Πώς παρατηρώ υπεύθυνα την αναγνωστική πρόοδο των παιδιών;
- Πώς διδάσκω (δίνω οδηγίες) για την ανεξάρτητη ανάγνωση;
- Πώς κάνω συζήτηση για το βιβλίο; (book-talk);

Dana A. Robertson, Christopher James Padesky (2020), Keeping Students Interested: Interest-Based Instruction as a Tool to Engage, The Reading Teacher Vol. 73 No. 5 pp. 575–586.

141

Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση; Πρακτικές Λύσεις

- Προωθώντας το εσωτερικό κίνητρο για ανάγνωση
- Τα παιδιά είναι πιο κινητοποιημένα να διαβάσουν όταν αυτά

Linda B. Gambrell (2011), Seven Rules Of Engagement: What's Most Important to Know About Motivation to Read. The Reading Teacher, Vol. 65 Issue 3 pp. 172–178 DOI:10.1002/TRTR.01024

142

**Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση;
Καλλιεργώντας το εσωτερικό κίνητρο για ανάγνωση -
Πρακτικές Λύσεις**

Τα παιδιά πιο πολύ ενδιαφέρονται να διαβάσουν όταν αυτά που διαβάζουν είναι σχετικά με τη ζωή τους.

Τα παιδιά κρατούν ένα ημερολόγιο ανάγνωσης (reading diary) όπου καταγράφουν και αντιδρούν σε αυτά που έχουν επιλέξει να διαβάσουν. Εξηγούν πώς τα κείμενα συνδέονται με τη ζωή τους.

Linda B. Gambrell (2011), Seven Rules Of Engagement: What's Most Important to Know About Motivation to Read. *The Reading Teacher*, Vol. 65 Issue 3 pp. 172–178 DOI:10.1002/TRTR.01024

143

**Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση;
Καλλιεργώντας το εσωτερικό κίνητρο για ανάγνωση -
Πρακτικές Λύσεις**

Τα παιδιά πιο πολύ ενδιαφέρονται να διαβάσουν όταν έχουν πρόσβαση σε ποικιλία κειμένων.

- Το περιβάλλον της τάξης έχει ποικιλία κειμένων/βιβλίων.
- Οι εκπαιδευτικοί καλούν τα παιδιά να διαβάσουν ενεργοποιώντας το ενδιαφέρον και την περιέργεια.
- Οι εκπαιδευτικοί 'συστήνουν' τα βιβλία με μεγαλόφωνες αναγνώσεις.
- Οι εκπαιδευτικοί 'πουλούν' τα βιβλία παρουσιάζοντάς τα με ενδιαφέροντες τρόπους.

Linda B. Gambrell (2011), Seven Rules Of Engagement: What's Most Important to Know About Motivation to Read. *The Reading Teacher*, Vol. 65 Issue 3 pp. 172–178 DOI:10.1002/TRTR.01024

144

**Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση;
Καλλιεργώντας το εσωτερικό κίνητρο για ανάγνωση -
Πρακτικές Λύσεις**

Τα παιδιά πιο πολύ ενδιαφέρονται να διαβάσουν όταν έχουν πολλές ευκαιρίες για αναγνώσεις μεγάλης διάρκειας.

- Στην αρχή του σχολικού έτους ξεκινούμε με ελεύθερη ανάγνωση το πολύ 10 λεπτών (όχι παραπάνω), γιατί τα περισσότερα παιδιά έχουν σταματήσει να διαβάζουν το καλοκαίρι.
- Διδάσκουμε δεξιότητες ανεξάρτητης ανάγνωσης.
- Είμαστε αναγνωστικά πρότυπα.
- Κλ.π.

Linda B. Gambrell (2011), Seven Rules Of Engagement: What's Most Important to Know About Motivation to Read. *The Reading Teacher*, Vol. 65 Issue 3 pp. 172–178
DOI:10.1002/TRTR.01024

145

**Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση;
Καλλιεργώντας το εσωτερικό κίνητρο για ανάγνωση -
Πρακτικές Λύσεις**

Τα παιδιά πιο πολύ ενδιαφέρονται να διαβάσουν όταν έχουν ευκαιρίες να επιλέξουν τι να διαβάσουν και πώς να εμπλακούν σε δραστηριότητες γραμματισμού.

- Καλλιεργούμε δεξιότητες επιλογής.
- Τα παιδιά με χαμηλές αναγνωστικές δεξιότητες δυσκολεύονται να διαλέξουν, για αυτό τους προτείνουμε εμείς 4-5 βιβλία του ενδιαφέροντός τους και του αναγνωστικού επιπέδου τους
- Περιορισμένη επιλογή (bounded choice)

Linda B. Gambrell (2011), Seven Rules Of Engagement: What's Most Important to Know About Motivation to Read. *The Reading Teacher*, Vol. 65 Issue 3 pp. 172–178
DOI:10.1002/TRTR.01024

146

**Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση;
Καλλιεργώντας το εσωτερικό κίνητρο για ανάγνωση -
Πρακτικές Λύσεις**

Τα παιδιά πιο πολύ ενδιαφέρονται να διαβάσουν όταν έχουν ευκαιρίες να αλληλεπιδράσουν κοινωνικά με άλλους/άλλες για αυτά που έχουν διαβάσει.

- Μιλούμε για βιβλία
- Διαβάζουμε με άλλους/άλλες
- Διαβάζουμε με διαφορετικούς τρόπους
- Παρακολουθούμε την αναγνωστική πρόοδο άλλων κι αυτό γίνεται κίνητρο για μας
- Μετά από κάποια λεπτά ανεξάρτητης σιωπηλής ανάγνωσης τα παιδιά μοιράζονται με κάποιο άλλο παιδί αυτά που διάβασαν (say something)

Linda B. Gambrell (2011), Seven Rules Of Engagement: What's Most Important to Know About Motivation to Read. *The Reading Teacher*, Vol. 65 Issue 3 pp. 172–178
DOI:10.1002/TRTR.01024

147

**Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση;
Καλλιεργώντας το εσωτερικό κίνητρο για ανάγνωση -
Πρακτικές Λύσεις**

Τα παιδιά πιο πολύ ενδιαφέρονται να διαβάσουν όταν έχουν ευκαιρίες να επιτύχουν με *δύσκολα* κείμενα

- Όχι πολύ δύσκολα κείμενα – υπάρχει πιθανότητα τα παιδιά να τα παρατήσουν με πολύ δύσκολα κείμενα
- Όχι πολύ εύκολα – υπάρχει πιθανότητα τα παιδιά να τα παρατήσουν
- Ικανοποιητικά δύσκολα κείμενα παρέχουν στα παιδιά τεκμήριο επιτυχίας και επιτεύγματος
- Τα παιδιά πρέπει να βιώνουν επιτυχία και πρόοδο
- Βιβλία με ταμπελίτσες Δύσκολα – Δυσκολότερα – Πολύ Δύσκολα και όχι Εύκολα

Linda B. Gambrell (2011), Seven Rules Of Engagement: What's Most Important to Know About Motivation to Read. *The Reading Teacher*, Vol. 65 Issue 3 pp. 172–178
DOI:10.1002/TRTR.01024

148

**Πώς υποβοηθώ την ανεξάρτητη ανάγνωση;
Καλλιεργώντας το εσωτερικό κίνητρο για ανάγνωση -
Πρακτικές Λύσεις**

Τα παιδιά πιο πολύ ενδιαφέρονται να διαβάσουν όταν η κουλτούρα της τάξης υπογραμμίζει την αξία και τη σημασία της ανάγνωσης

- Ο έπαινος πρέπει να περιλαμβάνει λεκτική σκαλωσιά (verbal scaffolding), υποστήριξη, και οδηγίες προς τα παιδιά, καλλιεργώντας τους το κίνητρο να μάθουν και να λειτουργεί ως αναγνώριση του επιτεύγματος
- Τα παιδιά κερδίζουν βιβλία για τα αναγνωστικά τους επιτεύγματα
- Κ.π.ά.

Linda B. Gambrell (2011), Seven Rules Of Engagement: What's Most Important to Know About Motivation to Read. *The Reading Teacher*, Vol. 65 Issue 3 pp. 172–178
DOI:10.1002/TRTR.01024

149

Είδη Ανεξάρτητης Ανάγνωσης

- *SSR – Sustained Silent Reading*
- *DEAR – Drop Everything And Read*
- *USSR – Uninterrupted Sustained Silent Reading*

Dana A. Robertson, Christopher James Padesky (2020), Keeping Students Interested: Interest-Based Instruction as a Tool to Engage, *The Reading Teacher* Vol. 73 No. 5 pp. 575–586.

R5 (Read, Relax, Reflect, Respond, and Rap) - Kelley, M.J., & Clausen-Grace, N. (2006). R5: The sustained silent reading makeover that transformed readers. *The Reading Teacher*, 60(2), 148–156. doi:10.1598/RT.60.2.5

150

Ιστοσελίδες (Παιδικής) Λογοτεχνίας

- *Κόκκινη Αλεπού – kokkinialepou.gr*
- *Ο Αναγνώστης – oanagnostis.gr*
- *Elniplex – www.elniplex.com*
- *Αγαπημένα παιδικά βιβλία- paidikavivlia.blogspot.com*
- *Ζητούνται αναγνώστες – zhtunteanagnostes.blogspot.com*
- *Bookpress*
- *Kos Voice – Στήλη Παιδικού Βιβλίου*
- *Ο Κύκλος του Παιδικού Νεανικού Βιβλίου – Greek IBBY*
- *Σύνδεσμος Παιδικού Νεανικού Βιβλίου – Cyprus IBBY*
- *IBBY*
- *Βραχείς λίστες βραβείων - Κρατικών Κύπρου / Κρατικών Ελλάδας και των πιο πάνω οργανισμών*